

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny ve složení konsorcia v průběhu zadávacího řízení a v průběhu realizace veřejné zakázky - II. část

Tento příspěvek je druhou částí dvoudílného článku věnujícímu se problematice uskupení dodavatelů a změn v takovém uskupení v kontextu právní úpravy zadávání veřejných zakázek. V první části článku jsme se věnovali tématu východisek právní úpravy v zákoně 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), a zákoně č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“ nebo „zákon“), a dále dopadům změn v uskupení dodavatelů (tzn. ve společnosti, sdružení, konsorciu apod.) v průběhu zadávacího řízení. V této druhé části se budeme věnovat tématu změny ve složení uskupení dodavatelů v průběhu realizace (plnění) veřejné zakázky.

Cílem této druhé části článku je seznámit čtenáře s právní úpravou změn v uskupení dodavatelů, kteří podali v zadávacím řízení společnou nabídku (ve společnosti či na základě jiné smluvní bázi) po uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky a nabídnout možné interpretace a přístupy ke změnám v takovém uskupení dodavatelů.

Právní úprava vybraných změn dodavatele po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku

Změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku jsou dle úpravy ZZVZ podřízeny striktním podmínkám. Podle § 222 odst. 1 ZZVZ platí, že není-li stanoveno v dalších odstavcích § 222 ZZVZ jinak, nesmí zadavatel umožnit tzv. podstatnou změnu závazku ze smlouvy bez provedení nového zadávacího řízení.

Už z rozsudku Soudního dvora Evropské unie C-454/06 presstext Nachrichtenagentur,[\[1\]](#) od kterého se odvíjí současná koncepce podstatných změn dle § 222 ZZVZ, vyplývá, že: „Obecně musí být nahrazení smluvní strany, které zadavatel původně zadal veřejnou zakázku, novou smluvní stranou považováno za změnu základních podmínek dotčené veřejné zakázky.“[\[2\]](#)

ZZVZ v § 222 odst. 10 stanoví, že: „Podstatnou změnou závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku je také nahrazení dodavatele jiným dodavatelem. Nahrazení dodavatele jiným dodavatelem je však možné:

a) v případě uplatnění změn závazku vyhrazených podle § 100 odst. 2, nebo

b) pokud změna v osobě dodavatele je důsledkem právního nástupnictví v souvislosti s přeměnou dodavatele, jeho smrtí nebo převodem jeho závodu, popřípadě části závodu, a nový dodavatel splňuje kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení.“

Z citované úpravy ZZVZ pod písm. b) by bylo možné na základě gramatického výkladu dovozovat, že změna v osobě dodavatele je přípustná toliko v případě právního nástupnictví v souvislosti s přeměnou,[\[3\]](#) smrtí[\[4\]](#) nebo převodem závodu.[\[5\]](#)

V tomto směru je ovšem namísto předeslat, že citované ustanovení ZZVZ je transpozicí Směrnice.[\[6\]](#)

Směrnice přitom mezi nepodstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku řadí i případy tzv. restrukturalizace[7] dodavatele (oproti tomu znění ZZVZ, které užívá termínu „přeměny“), což otvírá prostor širšímu výkladu.

Směrnice zároveň v bodě 100 preambule mj. stanoví, že: „úspěšný uchazeč plní veřejnou zakázku by měl mít možnost, zejména pokud byla veřejná zakázka zadána více než jednomu podniku, během jejího plnění projít určitými strukturálními změnami, například čistě interní reorganizací, převzetím, fúzí a akvizicí nebo insolvenčí. Tyto strukturální změny by neměly automaticky vyžadovat nové zadávací řízení na všechny veřejné zakázky plněné tímto uchazečem.“

Důvodová zpráva k ZZVZ se k jazykově užší transpozici Směrnice výslovně nevyjadřuje.[8]

Je tedy na základě úpravy ZZVZ přípustná změna počtu (složení) členů konsorcia i v případech, které nespádají pod výslovně uvedené případy přeměny, smrti a převodu závodu?

V souvislosti s citovaným ustanovením § 222 odst. 10 ZZVZ odborná literatura[9] uvádí, že pod pojem změna dodavatele je možné podřadit i situaci, kdy dochází ke změně v počtu členů konsorcia, které uzavřelo smlouvu na plnění veřejné zakázky. V návaznosti na původ právní úpravy ve Směrnici dále odborná literatura uvádí, že: „S ohledem na eurokonformní výklad ZZVZ a s přihlédnutím k důvodové zprávě k ZZVZ, z níž vyplývá, že úmyslem zákonodárce nebylo zúžit případy povolených změn vyplývajících z evropských zadávacích směrnic, se autoři komentáře domnívají, že změnu ve složení konsorcia lze považovat za „restrukturalizaci“ dodavatele ve smyslu evropských zadávacích směrnic, a tudíž nepodstatnou (povolenou) změnu.“[10]

Tento širší výklad lze podpořit i s odkazem na stanovisko generálního advokáta,[11] který k čl. 100 preambule Směrnice uvedl: „Obecnost výrazu „určité strukturální změny“ vede k tomu, že pojem „reorganizace společnosti“ (pozn. autora myšleno „restrukturalizace“[12]) je chápán zvláště široce. Citované příklady zahrnují incidenty nebo události, které mohou ovlivnit samotnou strukturu společnosti, a jsou natolik rozmanité, jako jsou čistě interní reorganizace, úpadek nebo převzetí společnosti.“

S ohledem na výše řečené se tak nabízí výklad, že pojem „nahrazení“ (tj. nahrazení dodavatele jiným dodavatelem) ve smyslu § 222 odst. 10 ZZVZ je možné chápat širěji, tj. jako výměnu či změnu na straně dodavatele jiné povahy než jako *pouhou* formu přeměny ve smyslu ZOK.[13]

Je (nepodstatná) přípustná jakékoliv změna člena konsorcia?

I v případě, že bychom připustili výše popsany výklad možnosti obměny členů konsorcia, je nutné se zamyslet nad nuancemi každého jednotlivého případu a jeho limity.

V první řadě je nutné připomenout zásadní podmínku vyplývající z § 222 odst. 10 písm. b) ZZVZ, a to, že změna v osobě dodavatele je přípustná toliko v případě, kdy nový dodavatel splňuje kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení. V praxi tudíž nemůže dojít ke stavu, kdy v návaznosti na provedenou změnu v rámci konsorcia dojde k „oslabení profesionality“ (kvalifikace), kterou vybraný dodavatel v původním složení v rámci zadávacího řízení prokazoval.[14]

V druhé řadě je nutné posoudit celkový kontext obměny členů konsorcia z pohledu jeho souladu se zásadami zadávání veřejných zakázek dle § 6 ZZVZ[15] a naplnění smyslu pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Lze si totiž představit, že změny ve složení konsorcia mohou mít různorodou (případně i podstatnou) povahu.

Jako první v úvahu přicházející variantu lze uvést situaci, kdy má dodavatel (jeden či více členů konsorcia) eminentní zájem na vystoupení jiného člena konsorcia z určitého logického a

ospravedlnitelného důvodu jako je například jeho špatná finanční situace (např. insolvence).[16] Za předpokladu, že je splněna podmínka, že zbývající člen/členové konsorcia po odchodu (vystoupení) dotčeného člena nadále splňuje požadovanou kvalifikaci, jeví se tato změna z pohledu výše podaného výkladu ZZVZ jako akceptovatelná. Tyto závěry se uplatní, jak pro situaci, kdy v důsledku odchodu dotčeného člena konsorcia dojde k zániku konsorcia (v případě původně dvoučlenného konsorcia), tak situaci, kdy je konsorcium zachováno (jen ve sníženém počtu společníků).

Méně jednoznačným je pak z hlediska výkladu a posouzení případ, kdy by na straně „odcházejícího“ člena konsorcia žádné obdobné důvody nebyly a jednalo by se tak o pouhý „rozmar“ dodavatele, který již nadále nemá zájem na plnění veřejné zakázky. Autoři mají za to, že i v tomto případě lze za předpokladu splnění výše popsanych podmínek (zejména zachování kvalifikace na straně zbylého člena/zbylých členů konsorcia) připustit, že by byl postup akceptovatelný. Argumentem je, že provedenou změnu je nutné posoudit z pohledu jejího souladu se zásadami § 6 ZZVZ (zejm. transparentnosti, přiměřenosti a rovného zacházení). Z výše citovaného rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie[17] zároveň vyplývá mj. i to, že změna smlouvy je přípustná toliko v případech, kdy nedochází k obcházení smyslu pravidel pro zadávání veřejných zakázek, resp. prvku rovné soutěže mezi dodavateli. Pokud provedená změna není v rozporu s těmito zásadami a zároveň nedochází k obcházení smyslu pravidel pro zadávání veřejných zakázek, není dle názoru autorů tohoto příspěvku nutné postupu spočívajícím v odchodu (vystoupení) člena konsorcia formalisticky bránit.[18]

Je ovšem namístě zdůraznit, že v obou zatím jmenovaných případech je umožnění odchodu (vystoupení) člena konsorcia vstřícným krokem ze strany zadavatele,[19] který se v souvislosti s tímto postupem v podstatě staví do méně výhodné pozice tím, že se de facto připravuje o jednoho dlužníka, neboť na místě původně dvou (pokud uvažujeme původně o dvoučlenném konsorciu) dlužníků (případně i odpovídajících za plnění veřejné zakázky společně a nerozdílně)[20] bude nově stát pouze jeden.[21]

Rozpornými s výše popsanými zásadami a zákazem obcházení zákona se ovšem jeví takové změny ve složení původního konsorcia, kdy má jeden či více společníků zájem bez konkrétního důvodu vystoupit z konsorcia a nechat se nahradit společníky jinými. Argumentem proti takovému postupu je, že vybraný dodavatel má zásadně vzejít z transparentního a formalizovaného zadávacího řízení, a nikoliv být ex post přetransformován do zcela odlišné podoby (složení).[22]

Zadavatelé by tedy jakoukoliv změnu, která spočívá v obměně jednoho či více členů konsorcia, měli vždy hodnotit přísně, a to i optikou zásady přiměřenosti, jakož i individuálně posuzovat míru zásahu do zájmů chráněných ZZVZ.

Závěr

Z výše uvedeného pojednání vyplývá, že změna v osobě dodavatele představuje podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. Tato změna je dle § 222 odst. 10 ZZVZ přípustná pouze v případech vyjmenovaných v tomto ustanovení. S odkazem na znění Směrnice lze dovozovat, že tuzemskou úpravu je možné interpretovat i širším způsobem tak, že by měly být za určitých podmínek přípustné i změny v rámci složení konsorcií.

V souladu s textem Směrnice je tak možné konstatovat, že obměna na pozici člena konsorcia se jeví jako přípustná, pokud to nepřináší další podstatné změny smlouvy na veřejnou zakázku a cílem změny není obejít uplatňování Směrnice, potažmo ZZVZ. Stejně tak se jeví jako přípustná i situace, kdy původní konsorcium zanikne (např. v případě odchodu jedno ze dvou společníků), a na jeho místě zůstane pouze jeden z původních společníků (zbývající člen konsorcia), a to ať na základě úpravy společenské smlouvy nebo samotného OZ. Argumentem v tomto směru je to, že nedává valného smyslu trvat na tom, aby byly změny popsané v tomto článku přípustné pouze za situace, kdy konsorcium alespoň v určité zbytkové formě „přetrvá“. Pokud dojde k rozpadu konsorcia (za výše

popsaných akceptovatelných okolností) a zbývající původní společník je nadále sám schopen dostatečně kvalifikovaný pro realizaci veřejné zakázky, neliší se tato situace svou povahou významně od případů, kdy by bylo zachováno konsorcium ve sníženém počtu společníků, a není tudíž důvod ji považovat za nepřipustnou.

Zadavatelé by tak měli být s odkazem na výše poskytnuté argumenty (za splnění dalších podmínek ZZVZ) schopni obhájit postup, kdy v rámci konsorcia dojde k *odchodu (vystoupení)* jednoho či více původních společníků konsorcia, potažmo i případného rozpadu konsorcia (za splnění dalších podmínek).

Jako komplikovanější a méně jasná se jeví situace, kdy by mělo v rámci konsorcia dojít k náhradě jednoho či více členů. V těchto případech lze zadavatelům doporučit zvláště vysokou obezřetnost, pečlivé poměřování postupu se zásadami ZZVZ a zákazem obcházení zadávacího řízení a precizní odůvodnění toho, z jakého důvodu je změna členů konsorcia žádoucí a souladná se ZZVZ.

Autoři článku připomínají, že poskytnutý výklad je jedním z možných interpretací právní úpravy a jednoznačné výkladové postoje a závěry může poskytnout až případná rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nebo správních soudů.

JUDr. Jan Musil, LL.M.,
advokátní koncipient

Mgr. Tomáš Machurek,
advokát

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Praha | Brno | Ostrava

Tel.: +420 222 866 555

Fax: +420 222 866 546

e-mail: info@mt-legal.com

---

[1] Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie C-454/06 presstext Nachrichtenagentur GmbH ze dne 19. 6. 2008, bod 40.

[2] Obdobné pak uvádí i odborná literatura: „Změna dodavatele je vždy podstatnou změnou závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku.“ Kruták, T., Krutáková, L., Gerych, J. Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1. 10. 2016. Olomouc: ANAG, 2016. Právo (ANAG), str. 577.

[3] Tj. přeměna dle zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“) a zákona č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů. „Je tedy umožněno, aby

se novým dodavatelem v případě přeměny dodavatele – právnické osoby (fúze, rozdělení, změny právní formy) stala nástupnická společnost.“ Ibid pozn. pod čarou č. 2.

[4] „V případě smrti dodavatele – fyzické osoby se dodavatelem může stát dědic.“ Ibid pozn. pod čarou č. 2.

[5] Šebesta, M., Novotný, P., Machurek, T., Dvořák, D. a kol. Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, str. 1338: „Ve vztahu k převodu závodu je třeba poznamenat, že ObčZ tento pojem nepoužívá. Dispozice se závodem nejsou výslovně zmíněny ani v čl. 72(1)(d)(ii) KISm a spadají zřejmě pod použitý obecný pojem „restrukturalizace“. Bezpochyby můžeme za převod závodu považovat koupi závodu dle § 2175 a násl. ObčZ a vklad do obchodní společnosti dle § 15 ZOK. Ne zcela jednoznačné je to, zda pod pojem převod závodu lze podřadit i pacht závodu dle § 2349 ObčZ, neboť jím striktně vzato k převodu závodu nedochází; pachtýř k němu získává pouze užívací a požívací práva. Dle § 2352 ObčZ se však pachtýř stává věřitelem pohledávek a dlužníkem dluhů, které souvisí s provozem závodu.“

[6] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.

[7] Článek 72 odst. 1 písm. d) bod ii Směrnice stanoví: „Smlouvy na veřejné zakázky a rámcové dohody mohou být změněny bez nového zadávacího řízení v souladu s touto směrnicí v těchto případech: pokud nový dodavatel nahrazuje dodavatele, jemuž veřejný zadavatel původně veřejnou zakázku zadal, v důsledku: univerzálního nebo singulárního právního nástupnictví, kdy do postavení původního dodavatele v důsledku restrukturalizace, včetně převzetí, fúzí, akvizic nebo úpadku vstupuje jiný hospodářský subjekt, který splňuje původně stanovená kvalifikační kritéria pro výběr, pokud to nepřináší další podstatné změny smlouvy na veřejnou zakázku a jeho cílem není obejít uplatňování této směrnice (...)“

[8] Uvádí pouze, že zadavatel má možnost nahradit vybraného dodavatele jiným dodavatelem, pokud změna vybraného dodavatele je důsledkem univerzálního nebo singulárního právního nástupnictví v souvislosti s přeměnou dodavatele, jeho smrtí nebo převodem jeho závodu, popřípadě části závodu a nový dodavatel splňuje kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení. Důvodová zpráva k ZZVZ, str. 423. Dostupné z:
<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=637&ct1=0>

[9] Ibid pozn. pod čarou č. 5, str. 1338.

[10] Ibid pozn. pod čarou č. 5, str. 1338.

[11] Stanovisko ze dne 9. 9. 2021 ve věci C-461/20 Advania Sverige AB, Kammarkollegiet proti Dustin Sverige AB. Dostupné z:
<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=245767&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7045#Footref36>

[12] Český předklad stanoviska generálního advokáta používá spojení „reorganizace společnosti“, ale

z ostatních jazykových zpracování vyplývá, že je myšlena „restrukturalizace“ ve smyslu článku 72 odst. 1 písm. d) bod ii Směrnice.

[13] Podpůrným argumentem jsou v tomto směru Legislativní pravidla vlády, která v čl. 40 odst. 3 stanoví: „Při tvorbě právního předpisu je nutno respektovat všeobecně uznávaný význam slov.“ „Nahrazení dodavatele“ lze s přihlédnutím k všeobecnému významu slov chápat jako jeho obměnu, vystřídání či substituci.

[14] V úvahu přichází zejm. základní a profesní způsobilost, ekonomická a technická kvalifikace.

[15] Obdobně ibid pozn. pod čarou č. 5, str. 1338: Změna bude přípustná „pouze za situace, kdy nebude změna členů konsorcia po uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky v rozporu se zásadami zadávání veřejných zakázek dle § 6 a nebude v rozporu se skutečnostmi, které vedly k výběru dodavatele (např. zda s odcházejícím členem konsorcia neodejde i člen realizačního týmu, který byl hodnocen, a tohoto nebude možné nahradit novým členem realizačního týmu se shodnou nebo vyšší úrovní kvalifikace).“

[16] O případech "úpadku" mj. mluví i sama Směrnice viz výše.

[17] Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie C-454/06 presstext Nachrichtenagentur GmbH ze dne 19. 6. 2008.

[18] Zde lze opět odkázat na Stanovisko generálního advokáta viz pozn. pod čarou č. 11: „Návrh směrnice tak zdůrazňuje vůli snížit formalismus a pragmaticky reagovat na konkrétní problémy, se kterými se setkávají veřejní zadavatelé a uchazeči, s přihlédnutím k judikatuře Soudního dvora.“

[19] Změny ve složení konsorcia bez souhlasu zadavatele nemají na smluvní závazek vliv viz Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 9. 10. 2009, č. j. ÚOHS-S130/2/09-11951/2009/530/RPá: „Jakékoliv změny smlouvy o sdružení po uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky se zadavatelem nemají na obsah smlouvy se zadavatelem žádný vliv, neboť jednotliví členové sdružení budou zadavateli zavázáni přímo ze smlouvy uzavřené se zadavatelem, a to společně a nerozdílně. Tento závazek by mohl být změněn pouze po dohodě se zadavatelem.“

[20] V § 103 odst. 1 písm. f) ZZVZ stanoví, že: „Mají-li být hodnoceny nabídky, zadavatel v zadávací dokumentaci může požadovat, aby v případě společné účasti dodavatelů v nabídce doložili, jaké bude rozdělení odpovědnosti za plnění veřejné zakázky; zadavatel může vyžadovat, aby odpovědnost nesli všichni dodavatelé podávající společnou nabídku společně a nerozdílně.“

[21] V této souvislosti je nutné zmínit § 1888 OZ, dle kterého platí, že k převzetí dluhu může dojít, pokud k tomu dá věřitel souhlas, a to buď původnímu dlužníkovi, nebo přejímateli dluhu viz „Kdo ujedná s dlužníkem, že přejímá jeho dluh, nastoupí jako dlužník na jeho místo, dá-li k tomu věřitel souhlas původnímu dlužníkovi nebo přejímateli dluhu.“. Zánik společnost ovšem nemá sám o sobě vliv na existenci solidární odpovědnosti společníků vůči třetím osobám. Petrov, J. a kol. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony, str. 2896.

[22] Při užití argumentu ad absurdum bychom mohli dospět např. do situace, kdy 9 z 10, ba i klidně 99 z 100 původních společníků je obměněno, což je stav zcela popírající smysl zákonné úpravy. Jako zcela neakceptovanou se pak jeví např. situace, kdy by mělo dojít k obměně člena konsorcia, jehož zaměstnanci byli využiti pro úspěch v zadávacím řízení např. skrze hodnoticí kritérium zkušeností, přičemž nový člen konsorcia by takovými zaměstnanci nedisponoval, či jiné charakterově obdobné situace.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - LEDEN 2026](#)
- [Metoda Design & Build na poli veřejných zakázek](#)
- [Požadavek zadavatele na prokazování referencí prostřednictvím staveb občanské vybavenosti ve světle rozhodovací praxe](#)